

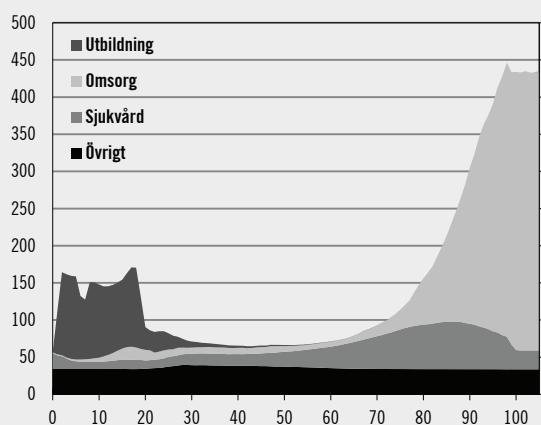
Hur utvecklas den offentliga konsumtionen framöver?

De skattefinansierade tjänsterna utnyttjas inte jämnt över livet

Offentlig konsumtion är nationalräkenskapernas beteckning för tillhandahållandet av olika typer av skattefinansierade tjänster. Dessa kan delas upp i två delar, en kollektiv del som konsumeras av alla invånare i samma utsträckning, och en del som konsumeras individuellt. Den kollektiva delen består av t.ex. rättsväsende, försvar och central administration. Den individuellt konsumerade delen består av välfärdstjänster, som t.ex. skola och äldreomsorg. Hur mycket en individ använder dessa tjänster varierar över livet, vilket illustreras i diagram 11.5.

Diagram 11.5 Offentlig konsumtion över livet

Tusental kronor, 2012 års nivå

Källor: Statistiska centralbyrån, Socialstyrelsen och egna beräkningar.

I början av livet använder individen framför allt barnomsorg och utbildning. Under de yrkesverksamma åren, ca 20–65 år, är användningen av välfärdstjänsterna relativt liten. Det är då framför allt den kollektiva konsumtionen och sjukvården som utnyttjas. Efter 65 års ålder ökar användningen av de skattefinansierade tjänsterna på nytt, och det är då omsorgstjänsterna som utnyttjas mest.

På aggregerad nivå ser det annorlunda ut

Trots att den offentliga konsumtionen per individ är högst i slutskedet av livet så ser fördelningen av konsumtionen annorlunda ut totalt sett eftersom det finns många fler unga personer än riktigt gamla. Antalet personer i de allra högsta åldrarna, där konsumtionen per person är högst, är förhållandevis få. Den totala mängden resurser som används för utbildning är

därför något större än den som går till omsorg, se tabell 11.1.

Tabell 11.1 Offentliga konsumtion efter ändamål

Procent av den totala offentliga konsumtionen 2012

Ändamål	Procent
Utbildning	25%
Omsorg	16%
Sjukvård	23%
Övrigt	36%
Totalt	100%

Källa: Statistiska centralbyrån.

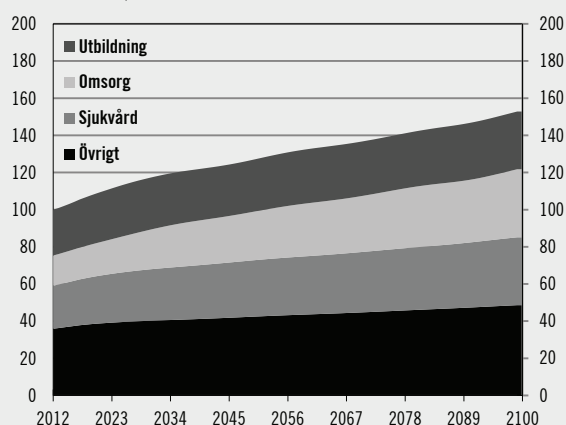
Konsumtionen antas öka i takt med befolkningen

I framskrivningarna antas normalt att den offentliga konsumtionen utnyttjas på samma sätt i framtiden som i dag. Det innebär exempelvis att en 80-årig kvinna får lika många hemtjänst-timmar per vecka i framtiden som i dag, och att en 12-årig pojke får lika många undervisnings-timmar.¹⁵³

Utvecklingen av antalet producerade tjänster, den offentliga konsumtionen i reala termer, illustreras i diagram 11.6. Diagrammet visar att den totala mängden skattefinansierade tjänster ökar med ca 50 procent fram till 2100 vid ett oförändrat utnyttjandemönster, och att omsorgen kommer att öka sin andel eftersom antalet äldre förväntas öka snabbare än resten av befolkningen.

Diagram 11.6 Real offentlig konsumtion

Tusental kronor, 2012 års nivå

Källor: Statistiska centralbyrån, Socialstyrelsen och egna beräkningar.

¹⁵³ Kostnaden för att producera dessa tjänster ökar dock snabbare än konsumentprisindex. Detta behandlas närmare i avsnitt 11.1.2.